

Adresseliste

DERES REF:

VÅR REF: 1652/01-642.34/RoA

STED: Trondheim

DATO: 02. nov. 2001

Informasjon fra Jervprosjektet i NINA -02.2001

Generelt om info fra jervprosjektet

Infobrev fra prosjektet sendes ut etter adresseliste og omfatter ca 120 personer og/eller institusjoner. Hensikten er at flest mulig interesserte skal få informasjon fra prosjektet. Infobrevene er gratis. Dersom det er personer som mottar dette infobrevet og som ikke ønsker det tilsendt i det etterfølgende, vennligst gi beskjed om dette. Gi også beskjed om personer eller institusjoner som ønsker å motta informasjonen, men som ikke gjør det pr. i dag. Informasjonsavdelingen ved NINA vil sende ut dette infobrevet til media etter at dere har mottatt det.

NYHET! Du finner kopier av alle infobrev, publikasjoner og andre resultater fra jervprosjektet på www.ninaniku.no/nidaros (se forskning på jerv).

Oppfølging av de radiomerkede denne sommeren

De radiomerkede jervene har gjennom sommeren blitt fulgt opp med jevnlige peilinger fra bil, fly og til fots. Hovedaktiviteten har naturligvis vært i tilknytning til de jervene som har oppholdt seg innenfor et beiteområde for sau. Det er gjennom sommeren ikke registrert noe dødelighet blant de merkede voksne jervene eller de 2 valpene som ble merket i vår. Utover høsten har det imidlertid vært vanskelig å opprettholde kontakten med de to valpene. Senderne på disse skal etter planen byttes nå i høst. Sist vinter

NINA Norsk institutt for naturforskning

NINA hovedkontor Tungasletta 2 7485 TRONDHEIM Telefon: 73 80 14 00 Telefax: 73 80 14 01	NINA Dronningens gt. 13 Boks 736 Sentrum 0105 OSLO Telefon: 23 35 50 00 Telefax: 23 35 51 01	NINA IMS 4308 SANDNES Telefon: 51 67 07 88 Telefax: 51 67 08 83	NINA Polarmiljøsenetret 9296 TROMSØ Telefon: 77 75 04 00 Telefax: 77 75 04 01	NINA Postboks 1066 Skurva 2605 Lillehammer Telefon: 61 26 57 00 Telefax: 61 25 41 65	NINA•NIKU Fellesadministrasjon Tungasletta 2 7485 TRONDHEIM Telefon: 73 80 14 00 Telefax: 73 80 14 01
--	--	--	--	---	--

fulgte vi fem ungdyr (valper fra i fjor). Av disse har vi nå mistet kontakten med 3. Radiosenderne er skal ennå vare i 2 år slik at det er fortsatt muligheter til å finne disse igjen på et senere tidspunkt.

Forsøk med satellittsendere på jerv

Satellittsendere kan nå produseres i en størrelse som gjør det mulig å bruke dem på jerv. For første gang i verden skal vi forsøke denne metoden på to unge hannjerver. Vi håper dermed å kunne følge unge jerver når de vandrer ut. Satellittsendere fungerer på den måten at de sender ut signaler med bestemte tidsintervaller som blir fanget opp av flere satellitter. Posisjonene til dyrene/radiosenderen blir beregnet sentralt hos CLS Argos (Collecte localisation satellites) i Frankrike. Resultatene blir så sent kontinuerlig til prosjektet via e-post. Ved hjelp av disse sendere er det mulig å følge dyrene overalt og vil forhåpentligvis kunne gi oss opplysninger om dyr som vandrer langt av gårde. Disse sendere har i tillegg en innebygget VHF radiosendere slik at det er også mulig å peile dyrene på tradisjonelt vis fra bakken.

Etter planen skal disse sendere settes på unge hanner da vi forventer at disse vandrer lengre enn unge tisper. Forsøket vil bli utført i samarbeid med det svenske jervprosjektet og etter planen vil vi utstyre en hannvalp i Troms og en i Sarek med satellittsendere.

Sau med dødsvarselsendere

224 dødsvarselsendere ble satt på sau og lam i Habafjellbeiteområdet også i vår. Gjennom sommeren har det vært en intens oppfølging av sau og jerv i dette området. Fire radiomerkede jerver har hatt tilhold i beiteområdet (ei tisper med 2 valper og ei ungtisper). Den radiomerkede familiegruppen, benyttet beiteområdet denne sommeren i mindre grad enn tilfellet var i fjor. Oppfølgingen av sauene har skjedd i tett samarbeid med saueieren og det praktiske arbeidet med peiling av dødsvarselsenderne og de radiomerkede jervene ble utført av prosjektets lokale medarbeidere, Trond og Wenche Fossmo. På grunn av skadeproblemer til bjørn de senere årene ble det i juni måned gjennomført et "uro-prosjekt" om nettene, støttet av Fylkesmannen i Troms (skadeforebyggende tiltak). I denne perioden ble det ikke registrert tap. Senere

gjennom sommeren kom bjørnen til området og forårsaket store skader. Resultatet ble tidlig sankning i området. Verdien av forsøket med hensyn til å finne ut hvorvidt jervetispa og dens unger var involvert i sauetap ble således redusert. Det ble ikke registrert noe gjennom peiling av de radiomerkede jervene eller obduksjon av døde sauer/lam som skulle tyde på at de radiomerkede jervene i området har forårsaket noe skade på sauene. Det kan bemerkes at det var bra mattilgang i området både i form av åtsler og av smånagere i høyfjellet. Dette har trolig påvirket den radiomerkede tispa og hennes valper sitt valg av område som i år hovedsakelig var utenfor beiteområdet for sau.

Utfordringer fremover

Store deler av prosjektets arbeid gjennom året baserer seg nå på bruk av lokale kontakter. Dette betyr at prosjektet kun behøver å være tilstede i perioder med intensivt feltarbeid og ved merking/fangst av jervene. I Troms har Trond og Wenche Fossmo de to siste årene gjort en glimrende jobb med oppfølging av sauene med dødsvarselsendere og de radiomerkede jervene. I tillegg var de vært sterkt delaktig ved fangst av 2 jerver i en båsfelle i vår. Denne fella har de hatt ansvar med å følge opp gjennom vinteren.

En hovedutfordring fremover vil bli å finne egnede områder for å jobbe videre med sau-jerv konflikten. Det området vi har utført undersøkelsen i har vist seg mindre egnet på grunn av store problemer med bjørn. Vi vil også intensivere samarbeidet med det svenske jervprosjektet.

Publikasjoner

En vitenskapelig artikkel angående utvandring av unge jerver er publisert i Canadian Journal of Zoology og for de som er spesielt interesserte, vil denne om kort tid å finne prosjektets internettsider (www.ninaniku.no/nidaros). Det samme gjelder fagrapporten om Tapsrelaterte problemstillinger hos tamrein i Troms.

TV-program om jervprosjektet

Under feltarbeidet i Troms i vår hadde prosjektet følge av en tysk tv-selskap. Resultatet av dette ble en halvtimes TV-program som skal sendes på tysk fjernsyn (VOX – Tierzeit) lørdag den 10. november kl. 17:35. Informasjon om programmet er tilgjengelig på VOX sine internett sider fra den 9. november (www.vox.de (se under *natur*)). Etter denne er sendt på tysk fjernsyn vil alle kunne se programmet på video i NINA's bibliotek på Tungasletta 2 i Trondheim. Programmet følger prosjektet og viser hvordan jerven blir fanget når de skal påmonteres radiosendere. Bakgrunnen og viktigheten av prosjektet blir belyst i programmet ved å vise til at jerven er det store rovdyret i skandinavia som vi vet minst om. I tillegg viser de til konflikten med sau- og tamreindrift.

Videre informasjon fra prosjektet

Vi vil fortløpende komme med informasjon fra prosjektet i forhold til planer og nye resultater fremover.

FORTSATT GOD HØST

Arild Landa
Prosjektleder

Roy Andersen
Feltkoordinator